

به نام یگانه خالق بی‌همتا

## صنایع کوچک و متوسط

مؤلفان

سمیه صائب نیا

رقیه افشاری

گروه مدیریت موسسه آموزش عالی غیرانتفاعی - غیردولتی نوین اردبیل

|                                                        |                     |
|--------------------------------------------------------|---------------------|
| افشاری، رقیه.                                          | سرشناسه             |
| صنایع کوچک و متوسط/ مؤلفان رقیه افشاری، سمیه صائب‌نیا. | عنوان و نام پدیدآور |
| اردبیل: انتشارات محقق اردبیلی، ۱۳۹۷.                   | مشخصات نشر          |
| ص. ۱۳۲                                                 | مشخصات ظاهری        |
| ۱۵۰۰۰۰ ریال ۹-۵۵۲-۳۴۴-۶۰۰-۹۷۸:                         | شابک                |
| فیبا                                                   | وضعیت فهرست نویسی   |
| کتابنامه                                               | یادداشت             |
| صنایع کوچک- ایران                                      | موضوع               |
| Small industries-- Iran                                | موضوع               |
| کسب و کار خرد                                          | موضوع               |
| Small business                                         | موضوع               |
| رشد اقتصادی - ایران                                    | موضوع               |
| Economic development -- Iran                           | موضوع               |
| صنایع کوچک - مدیریت                                    | موضوع               |
| Small industries -- Management*                        | موضوع               |
| صائب‌نیا، سمیه.                                        | شناسه افزوده        |
| ۱۳۹۷ ۷ الف ۹ / ۱۲۳۴۱ الف                               | رده بندی کنگره      |
| ۳۳۸/۶۴۲۰۹۵۵                                            | رده بندی دیویی      |
| ۵۱۹۰                                                   | شماره کتابشناسی ملی |

## انتشارات محقق اردبیلی

نام کتاب: صنایع کوچک و متوسط

مؤلفان: رقیه افشاری، سمیه صائب‌نیا

ناشر: محقق اردبیلی

طراح جلد: فردین گلستان‌زاده

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: فروغ

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت و سال نشر: اول / ۱۳۹۷

قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹-۵۵۲-۳۴۴-۶۰۰-۹۷۸

آدرس انتشارات: اردبیل سهراد دانش بازار معطری طبقه فوقانی پلاک ۸

تماس با انتشارات: ۳۳۲۴۰۰۸۱

## پیشگفتار

با توجه به رشد روز افزون اقتصاد و حرکت کشورها به سمت توسعه‌یافتگی، هر کشوری که بخواهد در راه صنعتی خود گام بردارد، ناچار است از لحاظ آمایش سرزمین و تقسیم‌کار در مناطق مختلف کشور با استراتژی توسعه اقتصادی، محورها، قطب‌ها و همچنین مکان‌هایی را برای تجمع واحدهای صنعتی به صورت شهرک یا مجتمع انتخاب نماید. لزوم ایجاد این سازمان‌دهی ناشی از رشد جمعیت، مسئله اشتغال، محدودیت زمین، حفاظت و توسعه محیط‌زیست، کاهش حجم ترافیک، افزایش کارایی زمین‌های شهری، تقلیل هزینه‌های مربوط به عمران زمین، تغییر کاربری صنعتی زمین‌های انتخابی و بالاخره تأمین تسهیلات و امکانات استان از رشد بی‌رویه صنعت در بعضی از مناطق و نواحی به ویژه از آلودگی محیط‌زیست، جلوگیری گردیده است. همچنین با توجه به نقش صنایع کوچک که می‌تواند به عنوان افرام صنایع بزرگ، سهم بسزایی را در تحول صنعتی و به وجود آوردن پیوندهای مستحکم صنعتی ایفا نماید، امروزه در اغلب کشورهای جهان و خصوصاً ژاپن، صنایع بزرگ تدریجاً خط تولید را کوچک‌تر کرده و آن را به صنایع کوچک می‌سپارند.

هدف از نگارش کتاب حاضر ارائه تصویری اجمالی و برعین حال دقیق از حوزه کسب و کار صنایع کوچک می‌باشد که این بررسی می‌تواند به مرتفع نمودن بار اضافی که امروزه در کتب درسی مربوط به این حوزه یافت می‌شود کمک شایسته نماید. لذا با توجه به چهارچوب کتاب لازم است دانشجویان و متخصصین از آن آگاهی‌های لازم داشته باشند تا بتوانند به منظور بازاریابی محصولات، راهکارهای مدیریتی مورد نظر را بیابند.

این کتاب برای دانشجویان مدیریت در سه فصل تألیف شده است در فصل اول کلیات، فصل دوم سهم صنایع کوچک در بازار و نهایتاً در فصل سوم رشد در صنایع کوچک بیان گردیده است. در ابتدای هر فصل به منظور آشنایی خواننده با محتوای فصل هدف‌های یادگیری ارائه گردیده و در ادامه سعی شده هدف‌های مذکور با بیان مطالب به زبان ساده و روان برای هر موضوع بیان شود؛ و در پایان فصل با در نظر گرفتن اهمیت وقت خواننده محترم، خلاصه هر فصل مطرح می‌گردد.

اگرچه در تألیف این کتاب تلاش فراوانی صورت گرفته است که کاری عاری از خطا تحویل گردد، اما بدیهی است که هیچ کاری بدون خطا نیست. از این رو از خوانندگان محترم خواهشمند است که پیشنهادات و انتقادات خود را به آدرس بفرستند (s.saebniya@gmail.com) تا در چاپ‌های بعدی مورد استفاده قرار گیرد.

رقیه افشاری

سمیه صائب نیا

دی ماه ۹۷

www.ketab.ir

## فصل اول - کلیات

|    |                                    |
|----|------------------------------------|
| ۱۰ | مقدمه                              |
| ۱۰ | کلیات                              |
| ۱۲ | ضرورت و اهمیت موضوع                |
| ۱۴ | معافیت‌های مالی                    |
| ۱۴ | معافیت‌های مالیاتی                 |
| ۱۵ | رشد                                |
| ۱۶ | صنایع کوچک                         |
| ۱۷ | بنگاه‌های کوچک و متوسط (SME)       |
| ۱۸ | ویژگی شرکت‌های کوچک و متوسط        |
| ۲۱ | بازاریابی در شرکت‌های کوچک و متوسط |

## فصل دوم - سهم صنایع کوچک در بازار

|    |                                        |
|----|----------------------------------------|
| ۲۶ | مقدمه                                  |
| ۲۷ | بنگاه‌های کوچک و متوسط                 |
| ۳۱ | شکل‌گیری صنایع کوچک و متوسط در درازمدت |
| ۳۴ | انواع صنایع کوچک                       |
| ۳۶ | نقش صنایع کوچک                         |
| ۳۸ | نقش صنایع کوچک در اقتصاد در حال رشد    |
| ۴۲ | ویژگی‌های خاص صنایع کوچک               |
| ۴۳ | تنگناها و مشکلات صنایع کوچک            |

|         |                                                         |
|---------|---------------------------------------------------------|
| ۴۵..... | موانع توسعه نقش بنگاه‌های کوچک و متوسط.....             |
| ۴۷..... | مشکلات صنایع کوچک در ایران.....                         |
| ۴۷..... | محدودیت‌های صنایع کوچک در ایران.....                    |
| ۴۷..... | مزایای صنایع بزرگ به صنایع کوچک.....                    |
| ۴۸..... | صنایع کوچک در کشورهای مختلف.....                        |
| ۴۸..... | کانادا.....                                             |
| ۴۹..... | حمایت از بنگاه‌های کوچک در کانادا.....                  |
| ۵۰..... | بنگاه‌های کوچک و متوسط در کانادا.....                   |
| ۵۳..... | یونان.....                                              |
| ۵۵..... | مکزیک.....                                              |
| ۶۰..... | آلمان.....                                              |
| ۶۴..... | خط‌مشی دولت آلمان در حمایت از بنگاه‌های کوچک.....       |
| ۶۶..... | مالزی.....                                              |
| ۶۹..... | اندونزی.....                                            |
| ۷۱..... | مدل‌های همکاری صنایع کوچک با صنایع بزرگ در اندونزی..... |
| ۷۳..... | صنایع کوچک خوداشتغالی (صنایع کوچک خرد) در اندونزی.....  |
| ۷۵..... | حمایت‌های دولت از صنایع کوچک خود اشتغال در اندونزی..... |
| ۷۶..... | بنگاه‌های کوچک در ایران.....                            |
| ۸۲..... | مشوق‌های مالیاتی.....                                   |
| ۸۳..... | مشوق‌های مالی.....                                      |
| ۸۳..... | مشوق‌های گمرکی.....                                     |
| ۸۵..... | مشوق‌های اشتغال‌زایی.....                               |
| ۸۵..... | مشوق‌های سرمایه‌گذاری خارجی.....                        |

|     |                                                                   |
|-----|-------------------------------------------------------------------|
| ۸۸  | مشوق ها و معافیت ها در کشورهای مختلف                              |
| ۸۸  | آلمان                                                             |
| ۹۰  | آمریکا                                                            |
| ۹۴  | ترکیه                                                             |
| ۹۵  | چین                                                               |
| ۹۸  | ژاپن                                                              |
| ۹۸  | صفحه آراء اجم سیاست های حمایتی دولت از ایجاد و توسعه واحدهای کوچک |
| ۱۰۰ | فرانسه                                                            |
| ۱۰۱ | کره جنوبی                                                         |
| ۱۰۳ | مالزی                                                             |
| ۱۰۵ | مصر                                                               |

## فصل سوم - رشد در صنایع کوچک

|     |                                       |
|-----|---------------------------------------|
| ۱۱۴ | مقدمه                                 |
| ۱۱۴ | تئوری های رشد                         |
| ۱۱۵ | نظریه های رشد در صنایع کوچک           |
| ۱۱۵ | نظریه اقتصادهای حاشیه ای پن روز       |
| ۱۱۷ | نظریه اکس و آدرش                      |
| ۱۱۸ | الگوی توسعه خوشه ای                   |
| ۱۱۹ | عوامل مؤثر در رشد صنایع کوچک          |
| ۱۱۹ | رقابت پذیر کردن صنایع                 |
| ۱۱۹ | تقویت ارتباط صنایع کوچک با صنایع بزرگ |
| ۱۲۰ | راه اندازی خوشه های صنعتی             |

- ارتباط مشوق‌ها با رشد صنایع کوچک ..... ۱۲۱
- ارتباط مشوق‌های مالی و رشد صنایع کوچک ..... ۱۲۱
- ارتباط مشوق‌های مالیاتی و رشد صنایع کوچک ..... ۱۲۲
- نقش فرهنگ سازمانی در رشد صنایع ..... ۱۲۳
- فناوری شرط رشد و بقای صنایع کوچک ..... ۱۲۵
- منابع مأخذ ..... ۱۲۸